

| Chambre des Représentants   |                          | Kamer der Volksvertegenwoordigers |                           |
|-----------------------------|--------------------------|-----------------------------------|---------------------------|
| Session Extraordinaire 1939 | N° 85                    |                                   | Buitengewone Zitting 1939 |
|                             | SEANCE<br>du 6 juin 1939 | VERGADERING<br>van 6 Juni 1939    |                           |

**PROPOSITION DE LOI**

portant modifications aux articles 12, 15, 18, 24 et 37  
de la loi coordonnée du 18 octobre 1908  
sur le Gouvernement du Congo Belge.

**DEVELOPPEMENTS**

MESDAMES, MESSIEURS,

D'après l'économie de la charte coloniale, c'est au Parlement qu'il appartient de fixer les principales directives de notre politique coloniale.

Mais pour qu'il puisse s'acquitter utilement de cette mission, il faut que le contrôle parlementaire soit organisé effectivement.

Or, sous le régime actuel, le Parlement ne dispose pas d'autres éléments d'appréciation, en ce qui concerne l'administration du Congo, que du projet de budget colonial ainsi que du rapport annuel élaboré par le Gouvernement.

Ainsi que l'a suggéré M. Speyer (*Bulletin des séances de l'Institut Royal Colonial*, 1931, pp. 75 et suivantes), il serait fort opportun à cet égard, que la religion du Parlement fût éclairée par les considérations d'un organisme spécialisé qui pourrait être chargé de l'examen préalable de ces documents.

Ce serait une procédure analogue à celle qui est suivie en Belgique pour la discussion des comptes de nos divers départements, qui avant leur communication au Parlement, sont soumis à l'examen de la Cour des Comptes.

C'est suivant la même procédure également qu'est assuré le contrôle de l'administration des territoires sous mandat, puisque les rapports des puissances mandataires sont soumis à l'examen de la Commission des mandats avant d'être communiqués au Conseil de la Société des Nations.

Le Conseil colonial est tout désigné en Belgique pour s'acquitter avec compétence et autorité de l'examen préalable des projets de budgets et des rapports annuels.

**WETSVOORSTEL**

tot wijziging van de artikelen 12, 15, 18, 24 en 37  
van de samengeordende wet van 18 October 1908  
op het Beheer van Belgisch Congo.

**TOELICHTING**

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Volgens de beginselen welke ten grondslag liggen aan de koloniale keure, hoort het aan het Parlement toe de hoofdlijnen te bepalen van onze koloniale politiek.

Doch opdat het die taak naar behoren zou kunnen vervullen, dient de Parlementaire controle op effectieve wijze ingericht.

Onder het huidig stelsel, beschikt het Parlement over geen andere beoordeelingselementen, wat betreft het beheer van Congo, dan over het ontwerp van de koloniale begroting, alsmede over het jaarlijksch verslag opgemaakt door de Regering.

Zooals werd gesuggereerd door den heer Speyer (*Bulletin van de vergaderingen van het Koninklijk Koloniaal Instituut*, 1931, blz. 75 en volg.), zou het, in dit opzicht, zeer gepast zijn dat het Parlement zou worden voorgelicht door de bevindingen van een gespecialiseerd organisme, hetwelk zou kunnen worden belast met het voorafgaandelijk onderzoek dezer documenten.

Deze procedure zou van denzelfden aard zijn als die welke in België wordt in acht genomen voor de behandeling van de rekeningen onzer verschillende departementen, dewelke, eer zij aan het Parlement worden medegedeeld, worden voorgelegd aan het onderzoek van het Rekenhof.

Door dezelfde procedure, wordt insgelijks de controle verzekerd van het beheer der onder mandaat gestelde gebieden, gezien de verslagen van de mandaatmogendheden worden voorgelegd aan het onderzoek van de Mandaatcommissie, alvorens te worden overgemaakt aan den Volkenbondsråd.

De Koloniale Raad is in België volkomen aangewezen om met gezag en bevoegdheid het voorafgaandelijk onderzoek te doen van de ontwerpen van begroting en van de jaarlijksche verslagen.

Mais il convient qu'à cet effet, sa composition subisse quelques modifications. Il ne se conçoit guère que les membres d'un organisme qui a pour mission d'assister le Parlement dans le contrôle qu'il exerce sur le pouvoir exécutif soient désignés en majorité par ce dernier pouvoir. Il se conçoit encore moins que cet organisme soit présidé par le Ministre des Colonies.

Pour remédier à cette situation, les réformes suivantes sont proposées :

— Le nombre des membres du Conseil colonial respectivement désignés par le Roi et le Parlement, sera porté de quatorze à quinze.

— Dix membres seront désignés par les Chambres législatives suivant les modalités prévues au projet. Les cinq autres membres seront désignés par le Roi. Il est désirable que ces nominations, au point de vue de la formation professionnelle des candidats, s'inspirent du soin de mettre le Conseil colonial en mesure d'exercer avec compétence et autorité ses attributions, et notamment d'apprécier sous ses divers aspects l'administration de la Colonie.

— Le Conseil colonial choisira dans son sein son président et son vice-président.

— Indépendamment de ses attributions actuelles, le Conseil colonial sera chargé de l'examen du projet de budget colonial et du rapport annuel sur l'administration de la Colonie avant la communication de ces documents aux Chambres législatives.

\*\*

Il est opportun que le Parlement saisisse l'occasion qui lui est offerte pour modifier ou compléter la charte coloniale sur divers autres points.

L'article 15 de la charte dispose que toute concession de chemin de fer ou de mine est consentie par décret. Il est désirable que la forme du décret soit adoptée également quand il s'agit de concession des chutes d'eau.

Il importe, d'autre part, que le Parlement soit mis en demeure d'exercer son droit de contrôle sur certaines conventions bien que celles-ci n'aient pas pour objet des concessions.

Tel est le cas notamment pour les conventions qui entraînent pour le Gouvernement des obligations financières importantes dont la charge doit grever le budget ou plusieurs exercices successifs.

S'il n'est pas indispensable que ces conventions interviennent sous la forme de décrets, il convient tout au moins que le pouvoir exécutif les soumette à l'avis du Conseil colonial.

Une dernière réforme paraît désirable en ce qui concerne le statut des fonctionnaires et agents. La charte voulant garantir l'indépendance des magistrats de carrière a prévu que le statut des magistrats doit être fixé par décret.

Te dien einde, dient nochtans zijn samenstelling eenige wijzigingen te ondergaan. Het kan niet worden aanvaard dat de leden van een instelling welke tot taak heeft het Parlement ter zijde te staan bij de controle die het uitoefent op de uitvoerende macht, in meerderheid zouden worden aangewezen door die laatste macht. Het is nog minder aanneembaar, dat dit organisme zou worden vergezeten door den Minister van Koloniën.

Om dien toestand te verhelpen, worden volgende hervormingen voorgesteld :

— Het aantal leden van den Kolonialen Raad, respectievelijk aangewezen door den Koning en het Parlement, zal worden gebracht van veertien op vijftien ;

— Tien leden zullen worden aangewezen door de Wetgevende Kamers, met inachtneming van de modaliteiten voorzien in het ontwerp. De overige vijf leden zullen door den Koning worden benoemd. Het is wenschelijk dat die benoemingen, in het opzicht van de professionele vorming van de kandidaten, uit zullen gaan van de bezorgdheid den Kolonialen Raad in de mogelijkheid te stellen met gezag en bevoegdheid zijn ambtsbezigheden uit te oefenen en inzonderheid het besuur van de Kolonie te beoordelen in al zijne uitzichten ;

— De Koloniale Raad kiest, uit zijn midden, zijn voorzitter en zijn ondervoorzitter.

— Onverminderd zijne huidige ambtsbezigheden, zal de Koloniale Raad worden belast met het onderzoek van het ontwerp van koloniale begroting en van het jaarlijksch verslag over het beheer van de Kolonie, alvorens deze documenten worden medegedeeld aan de Wetgevende Kamers.

\*\*

De gelegenheid heeft zich thans ook voor het Parlement om de koloniale keure met het oog op de verschillende andere punten te wijzigen of aan te vullen.

Artikel 15 van de keure bepaalt dat bij decreet toestemming wordt verleend tot elke spoorweg- of mijnconcessie. Het is wenschelijk dat de vorm van het decreet insgelijks worde aangenomen wanneer het geldt concessie van water-vallen.

Anderzijds, dient het Parlement ook bij machte gesteld zijn recht van controle uit te oefenen op sommige conventies, alhoewel deze geen concessie tot voorwerp hebben.

Zulks is namelijk het geval voor de conventies welke voor het Gouvernement der Kolonie aanleiding zouden geven tot financiële verplichtingen waarvan de last zou drukken op de begroting of op verscheidene achtereenvolgende dienstjaren.

Zoo het niet onmisbaar is dat die conventies worden gesloten onder den vorm van decreten, is het niettemin noodig dat zij door de uitvoerende macht zouden worden voorgelegd aan het voorafgaandelijk advies van den Kolonialen Raad.

Een laatste hervorming lijkt wenschelijk wat het statuut betreft van de ambtenaren en beambten. Daar de keure de onafhankelijkheid wilde waarborgen van de eigenlijke magistraten, werd voorzien dat het statuut van de magistraten bij decreet moet worden vastgesteld.

Il est de l'intérêt de la métropole que les autres membres du personnel de la Colonie exercent leurs fonctions dans les mêmes conditions d'indépendance et qu'ils bénéficient à cet effet, au point de vue de la stabilité de leur carrière, des mêmes garanties.

Het is in het belang van het moederland, dat de andere leden van het personeel van de Kolonie hun functies onder dezelfde voorwaarden van onafhankelijkheid zouden uitoefenen en dat zij, te dien einde, wat de stabiliteit van hun loopbaan betreft, dezelfde waarborgen zouden genieten.

E. ANSEELE.

## PROPOSITION DE LOI

### ARTICLE PREMIER.

La disposition suivante formera l'alinéa 2 de l'article 12 de la loi coloniale :

« Dès son dépôt, le projet de budget de la Colonie est » communiqué pour avis au Conseil colonial.

» Celui-ci adresse d'urgence aux deux Chambres le » cahier des observations que l'examen de ce projet lui a » suggérées. »

### ART. 2.

L'alinéa 3 de l'art. 15 de la loi coloniale est remplacé par la disposition suivante :

« Toute concession de chemins de fer, de mines ou de » chute d'eau est consentie par décret. »

### ART. 3.

La disposition suivante formera l'art. 15bis de la loi coloniale :

« Toute convention qui entraînera pour le Gouverne- » ment de la Colonie des obligations financières se répar- » tissant sur plusieurs années ou qui devront être portées » au budget extraordinaire sera soumise à l'avis préalable » du Conseil colonial.

» Il en sera de même des achats d'immeubles d'une » valeur supérieure à 100,000 francs, des ventes d'im- » meubles portés à l'inventaire de la Colonie pour une » somme supérieure à 100,000 francs, des cessions à titre » gratuit des biens meubles et immeubles portés à l'inven- » taire de la Colonie pour une valeur supérieure à 10,000 » francs. »

## WETSVOORSTEL

### EERSTE ARTIKEL.

De volgende bepaling zal alinea 2 uitmaken van artikel 12 van de wet op het beheer van Belgisch Congo :

« Van zodra het is neergelegd, wordt het ontwerp van » begrooting der Kolonie voor advies aan den Kolonialen » Raad medegedeeld.

» Deze maakt onverwijld aan beide Kamers het kohier » van opmerkingen over, waartoe het onderzoek van dit » ontwerp heeft aanleiding gegeven. »

### ART. 2.

Alinea 3 van artikel 15 van de wet op het beheer van Belgisch Congo wordt door de volgende bepaling vervangen :

« De concessies van spoorwegen, van mijnen of van » watervallen worden bij decreet verleend. »

### ART. 3.

De volgende bepaling zal artikel 15bis uitmaken van de wet op het beheer van Belgisch Congo :

« Elke Conventie welke voor het Gouvernement der Ko- » lonie mocht aanleiding geven tot financieele verplich- » tingen die over verscheidene jaren worden verdeeld of » moeten gebracht worden op de buitengewone begrooting, » wordt vooraf aan het advies van den Kolonialen Raad » onderworpen.

» Dit geldt eveneens voor de aankopen van vaste goe- » deren met een waarde van meer dan 100,000 frank, » voor verkoopen van vaste goederen die op den inven- » taris der Kolonie geboekt staan met een waarde van » meer dan 100,000 frank, voor overdrachten onder een » kostellozen titel van roerende of onroerende goederen » die op den inventaris der Kolonie geboekt staan met een » waarde van meer dan 10,000 frank. »

## ART. 4.

La disposition suivante formera l'article 18bis de la loi sur le Gouvernement du Congo belge :

« Les traitements, congés et pensions du personnel de » la Colonie engagé sous le régime du statut sont fixés » par décret. »

## ART. 5.

Les alinéas 1, 2 et 3 de l'article 24 de la loi coloniale sont remplacés par les dispositions suivantes :

« Il est institué un Conseil Colonial composé de quinze » membres nommés pour une durée de six années.  
 » Cinq membres sont nommés par le Roi.  
 » Dix sont choisis par les Chambres législatives; cinq » par le Sénat et cinq par la Chambre des Représentants.  
 » Ils sont élus au scrutin secret et à la majorité absolue » des voix.  
 » Le Conseil Colonial choisit dans son sein son président » et son vice-président.  
 » Les membres du Conseil sont remplaçables par tiers » tous les deux ans. Le sort désigne les catégories de » membres dont le mandat viendra à expiration au pre- » mier et au second renouvellement. Les membres sortants » peuvent être renommés. En cas de vacance par suite » de décès, de démission ou de toute autre cause, le Roi » ou l'une des Chambres, selon le cas, nommera un nou- » veau membre pour achever le mandat de celui qu'il » remplace. »

## ART. 6.

La disposition suivante formera l'alinéa 3 de l'article 37 de la loi coloniale :

« Ce rapport est soumis aux Chambres avec les obser- » vations du Conseil Colonial. »

## ART. 7.

Un arrêté royal fixera la date de la mise en vigueur de la présente loi.

Les mandats des membres du Conseil actuellement en fonction prendront fin à cette date.

## ART. 4.

De volgende bepaling zal artikel 18bis uitmaken van de wet op het Beheer van Belgisch Congo :

« De wedden, het verlof en de pensioenen van het per- » soneel der Kolonie, onder het beheer van het statuut » aangeworven, worden bij decreet vastgesteld. »

## ART. 5.

De alinea's 1, 2 en 3 van artikel 24 van de wet op het Beheer van Belgisch Congo worden door de volgende bepalingen vervangen :

« Er wordt een Koloniale Raad ingesteld, bestaande uit » vijftien leden benoemd voor een tijdduur van zes jaar.  
 » Vijf leden worden benoemd door den Koning.  
 » Tien worden gekozen door de Wetgevende Kamers; » vijf door den Senaat en vijf door de Kamer der Volks- » vertegenwoordigers. Zij worden verkozen bij geheime » stemming en bij volstreke meerderheid van stemmen.  
 » De Koloniale Raad kiest uit zijn midden zijn voor- » zitter en zijn ondervoorzitter.  
 » Om de twee jaar, wordt een derde van den Raad » vervangen. De categorieën van leden wier mandaat, bij » de eerste en bij de tweede vernieuwing, zullen ten einde » loopen, worden door het lot aangewezen. De uittredende » leden kunnen opnieuw worden benoemd. Bij vacatuur, » door overlijden, ontslag of anderszins, zal de Koning of » een der Kamers, naar het geval, een nieuw lid benoemen » om het mandaat te voleindigen van dezen dien hij ver- » vangt. »

## ART. 6.

De volgende bepaling zal alinea 3 uitmaken van artikel 37 van de wet op het beheer van Belgisch Congo :

« Dit verslag wordt, met de opmerkingen van den Kolo- » nialen Raad, aan de Kamers onderworpen. »

## ART. 7.

« Bij Koninklijk besluit wordt den datum bepaald, waar- » op deze wet van kracht wordt.

» Op dien datum, zullen de mandaten van de leden die » thans van den Raad deel uitmaken een einde nemen. »

E. ANSEEELE,  
 G. TRUFFAUT,  
 Max BUSET,  
 F. VAN BELLE,  
 A. WAUTERS,  
 G. HOYAUX.